

Maria Kalinowska

"Pesymizm filozoficzny Mariana Zdziechowskiego", Jan Skoczyński, Kraków 1983 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 28/1-2 (95-96), 440

1985

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SKOCZYŃSKI Jan: Pesymizm filozoficzny Mariana Zdziechowskiego. Kraków 1983, Oss., ss. 115, zł 90,-

Celem rozprawy jest prezentacja spuścizny M. Zdziechowskiego (1861-1938), którą tworzą trzy uprawiane niejednocześnie dziedziny: literatura, filozofia i polityka (a raczej moralistyka polityczna). To następstwo zainteresowań kryje w sobie pewną celowość, którą autor książki stara się prześledzić w trzech rozdziałach pracy: w pierwszym omawia powierzchowną fascynację Zdziechowskiego metodami pozytywistycznego literaturoznawstwa; drugi poświęcony jest poszukiwaniom religijnych i filozoficznych podstaw doktryny pesymistycznej; trzeci przypomina kreowaną przez pisarza historyzoficzną wizję Europy i świata w przeddzień II wojny światowej. W bogatym dorobku Zdziechowskiego autor starał się odnaleźć wątek centralny, którym okazał się problem pesymizmu, skupiający wokół siebie całą różnorodność zainteresowań pisarza, a dla autora stał się użytecznym zabiegiem interpretacyjnym.

BP/95-96/136

M.K.

SKUBALANKA Teresa: Historyczna stylistyka języka polskiego. Przekroje. Wrocław 1984, Oss., ss. 508, zł 420,-

Syntetyczna praca poświęcona dziejom stylów funkcjonalnych języka polskiego od średniowiecza do Młodej Polski włącznie. Najobszerniej opisany został styl artystyczny; drugoplanowo potraktowano styl potoczny, naukowy i dydaktyczno-normatywny (urzędowy). Autorka uwzględniła oddziaływanie indywidualności pisarskich na tworzenie się "wielkich stylów funkcjonalnych" (omówiono m.in. styl poetycki Kochanowskiego, stylistyczne właściwości narracji Orzeszkowej, Prusa, Sienkiewicza). W uwagach końcowych podkreślono, że już najdawniejsze zabytki języka polskiego "przedstawiają stany języka o wykształconych stylach", że stylistyczna różnorodność charakteryzuje każdą epokę rozwoju polszczyzny.

BP/95-96/137

M.L.